

**МИНЕМ АВЫЛЫМ –
ИЦ-ИЦЕ...**

**Туган өөн белмэгэн
Туган авылын белерме?
Туган авылын белмэгэн
Туган илен белерме?**

Туган ил. Туган авыл. Туган як.
Һәркем өчен бу сүзләр бик якын
һәм кадерле. Кеше өчен туган илдән дә
кадерлерэк жир юк. Аны ярату гына
житми, ә тарихи үткәнен дә белергә
кирэк.

Хәтерләүдән курыкма син

- Һәр нигезнең, һәр авылның
 - Һәр каланың үткәне бар...
 - Гыйбрәт алырлык мирасның
 - Калганы бар, киткәне бар...
-
- Хәтерләүдән курыкма син!
 - Үткәнеңне онытма син!

КӨМЕШ КҮЛЕМ-ТУГАН АВЫЛЫМ

**Көмеш Күлем, туып үскән жирем!
Яратам мин һәрбер почмагың.
Атамалар тарихыңны белеп
Үссә иде нәни дусларым.**

Кемеш-Куль

Әй, авыл, син мең шәһәрдән мең кабат ямьле вә хуш:
Бер кеше юк бер урамда... Нинди тын вә нинди буш!

И.Дэүлэтшин көө.

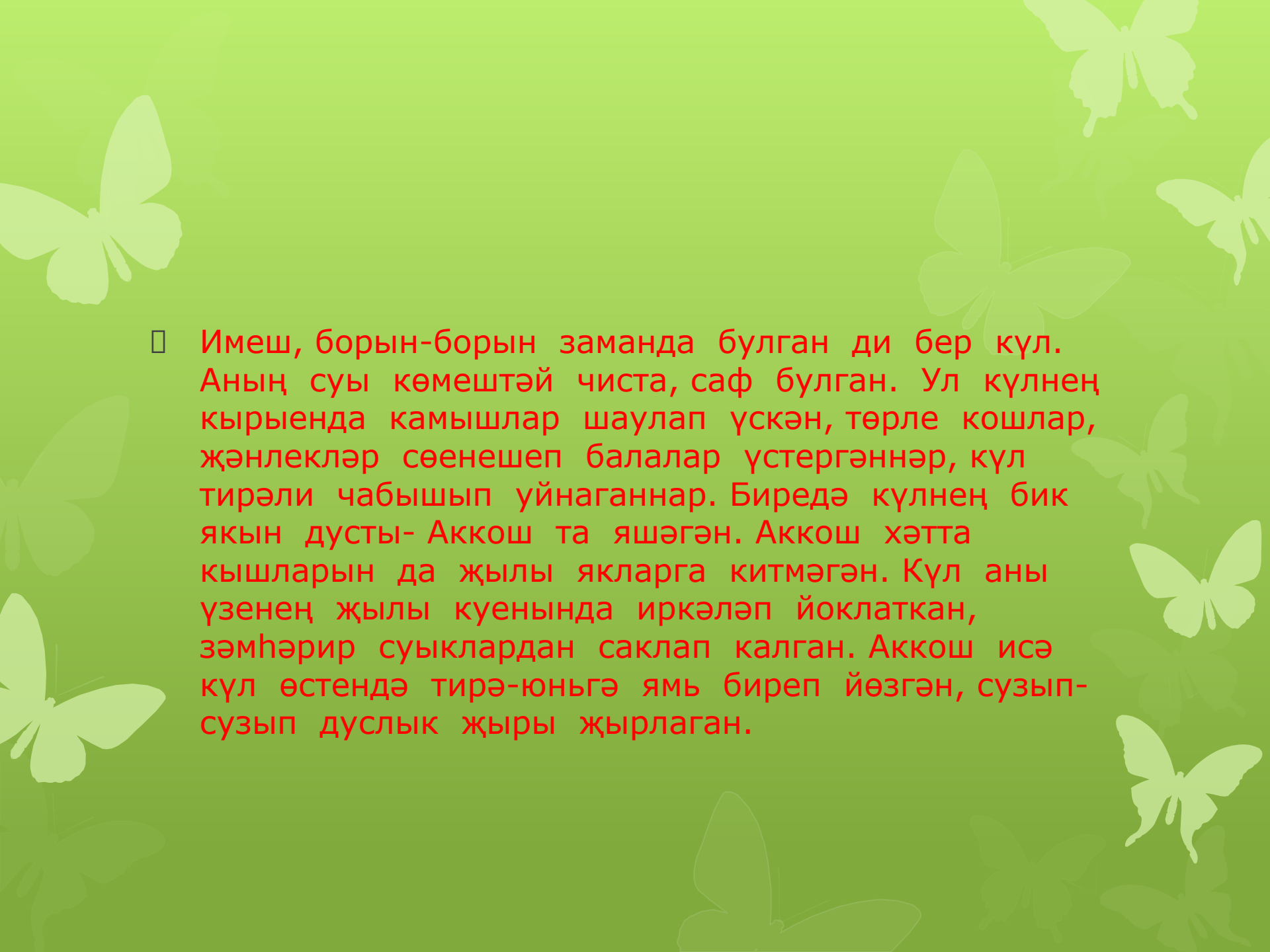
- Көмеш Күл- безнең авыл.
□ Тими аңа жил-давил.
□ Горур таулар саклай аны:
□ “Тыныч яшә,-дип,- авыл!”
□ Их, Көмеш Күл, Көмеш Күл,
□ Башкаларга үрнәк бул,
□ Тормышны алып барганда,
□ Безнең өчен терәк бул.
□ Челтер-челтер иңеш ага,
□ Урта ярып авылны,
□ Чишмәсеннән сулар эчсән,
□ Яшәртәдер жаныңны.
□ Их, Көмеш Күл, Көмеш Күл,
□ Сина килә бик күп юл.
□ Изге теләк белән килсән,
□ Авылыбызда кунак бул.

Авыл тарихы

- Көмеш Күл авылы узган гасырның 50 нче елларына кадәр Биләтле (хәзерге вакытта да бу төбәктә яшәүче өлкән яшътәге кешеләр авылны шулай дип йөртәләр) исеме белән йөри. Биләтле атамасының килеп чыгышы борынгы болгар-татар телендәге “билән, батынky җир, ияр кебек билләнәп эчкә кереп торган чокырлы урын”ны аңлаткан. Димәк, Көмеш Күл – билләре батып торган урыннары күп булган иярсиман җир, чокырлы җирдә урнашкан авыл. Авылыбызны урталай ярып, Өске елгасы агып үтә. Елга атамасы монголча ус “елга”, яки ус (ан) “су”сүзләреннән алынган.

Көмеш Күл авылының исеме бигрәк матур! Бай тарихлы авыл ул Көмеш Күл! Имеш, бик күп еллар элек хәзерге Чишмә урамында зур гына бер күл жәелеп яткан. Аның суы саф, көмештәй чиста булган. Язларын һәр елны бу күлгә пар аккошлар кайткан. Узган-киткән юлчылар өчен дә күл яхшы ял итү урыны булган. Аның даны еракларга таралган. Кешеләр бу тирәгә тартыла башлаганнар. Йортлар салып, төпләнеп калганнар. Халык күлгә карап сокланган, аның матурлыгын сакларга тырышкан. Күл үзенең суы белән һәркемне сөендергән, яшәеш чыганагы булып хезмәт иткән. Халык мондагы тормыш бары шушы күлгә бәйләнгән дип исәпләгән һәм авылга да Көмеш Күл дип исем биргән. Тора-бара күл саккан һәм озакламый жир өстеннән бөтенләй юкка чыккан. Ә исеме авыл атамасында сакланып калган. Әле авыл турында мондый әкият тә бар.

-
- Имеш, борын-борын заманда булган ди бер күл. Аның суы көмөштэй чиста, саф булган. Ул күлнөң кырыенда камышлар шаулап үскән, төрлө кошлар, жәнлекләр сөөнөшөп балалар үстөргәннәр, күл тирәли чабышып уйнаганнар. Биредә күлнөң бик якын дуcты- Аккош та яшәгән. Аккош хәтта кышларын да жылы якларга китмәгән. Күл аны үзенәң жылы куенында иркәләп йоклаткан, зәмһәрир суыклардан саклап калган. Аккош исә күл өстендә тирә-юньгә ямь биреп йөзгән, сузып-сузып дуслык жыры жырлаган.

□ Шулай гөрләшәп яшәп ятканда, күл янына явыз аучы киләп чыккан. Ул үзенәң шыксыз мылтыгы белән кошларны аулаган, жәнлекләрне үтергән, күлнәң сөйгән дустаны да ядрә тидергән. Күл, якин дукаен кочагына алып, ярасын юган, аны үлем тырнагыннан йолып калырга теләгән. Әмма Аккош дустаны куенында соңгы сулышын алган һәм мәңгегә күзләрен йомган. И ярыган күл, и ачуланган, дулкыннарын бер ярдан икенчесенә каккан. Аккош дукаен өзәлөп-өзәлөп сагынган. Көннән-көн сагышланып саргайган. Күл тирәсендә камышлар да үсми башлаган, кошлар да тынган. Әкрәләп суы да кипкән. Күп тә үтми, ул тәмам юкка чыккан. Әнә шулай якин дустаны хәсрәтеннән күлнәң бары урыны гына калган. Озакламый бу тирәгә кешеләр киләп урнашкан, авыл барлыкка килгән. Күл һәм Аккошның тирән дуслыгын искә алып, авылны Көмөш Күл дип атаганнар. Авылның исеме әнә шулай барлыкка килгән, имеш.

АВЫЛНЫҢ ИСКЕ ЗИРАТЫ

Кояш баешлары матур
Көмеш Күл буасында

СОКЛАНЫП ТУЙМАСЛЫК МАТУРЛЫК!

Бөтен дөнья акка төренгән

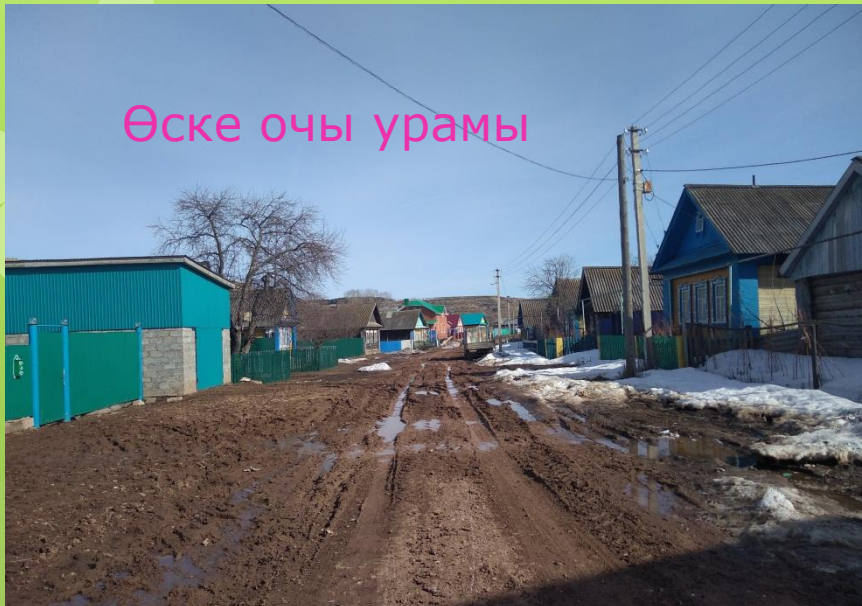

АВЫЛ МӘЧЕТЕ

АВЫЛЫМ УРАМНАРЫ

Өске очы урамы

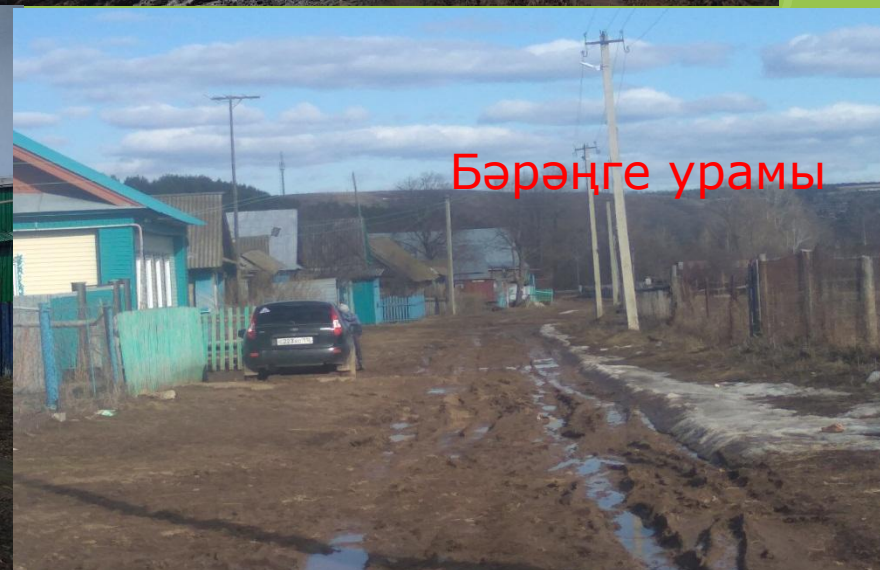
Үзәк урам

Югары оч

Бәрәңге урамы

ЯЛПЫ УРАМЫ

ЧИШМЭ УРАМЫ

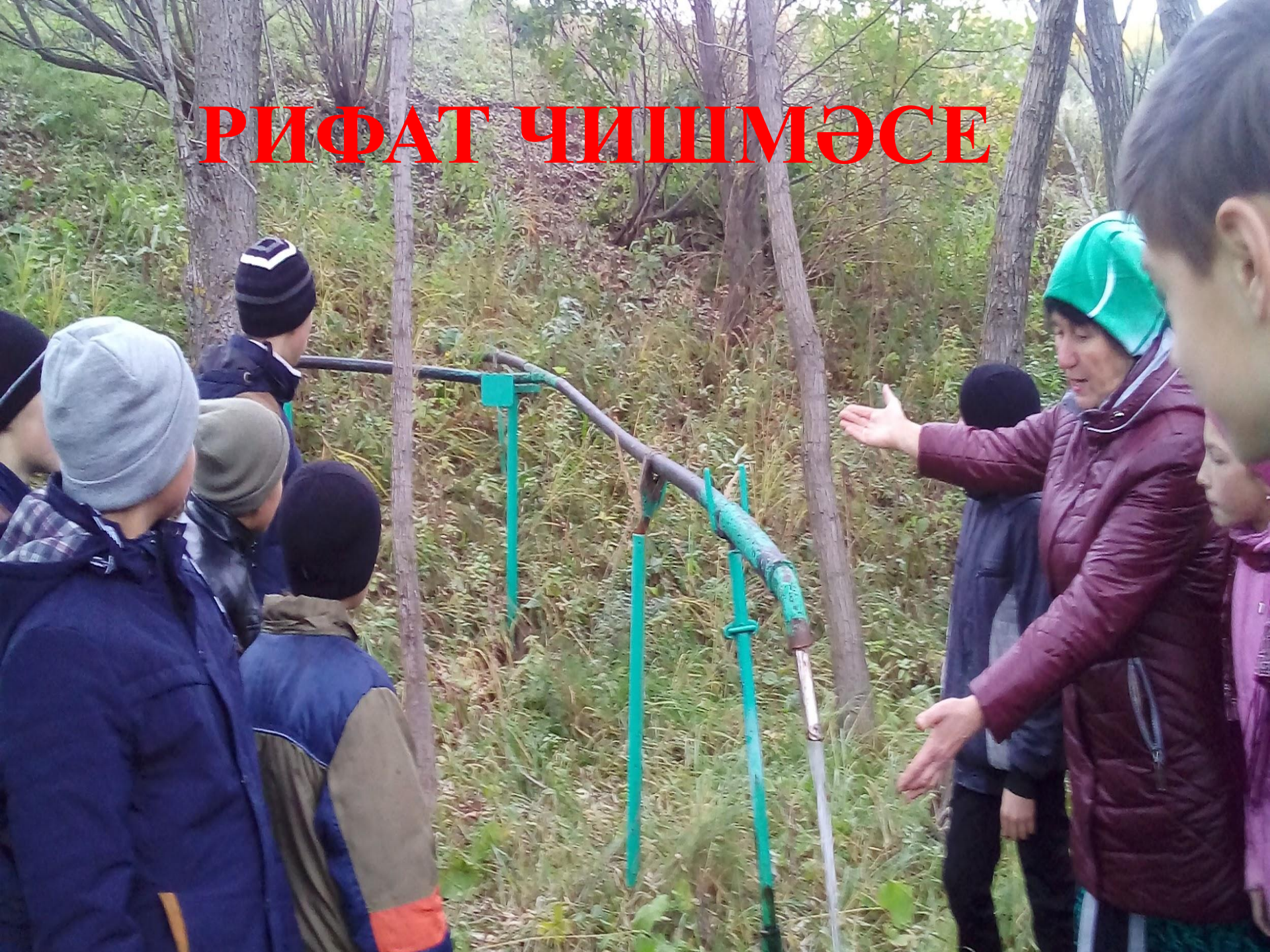
СУ БУЕ УРАМЫ

Берничэ ел
элек кенэ
бу урам
гөрлэп торган
бит югыйсэ

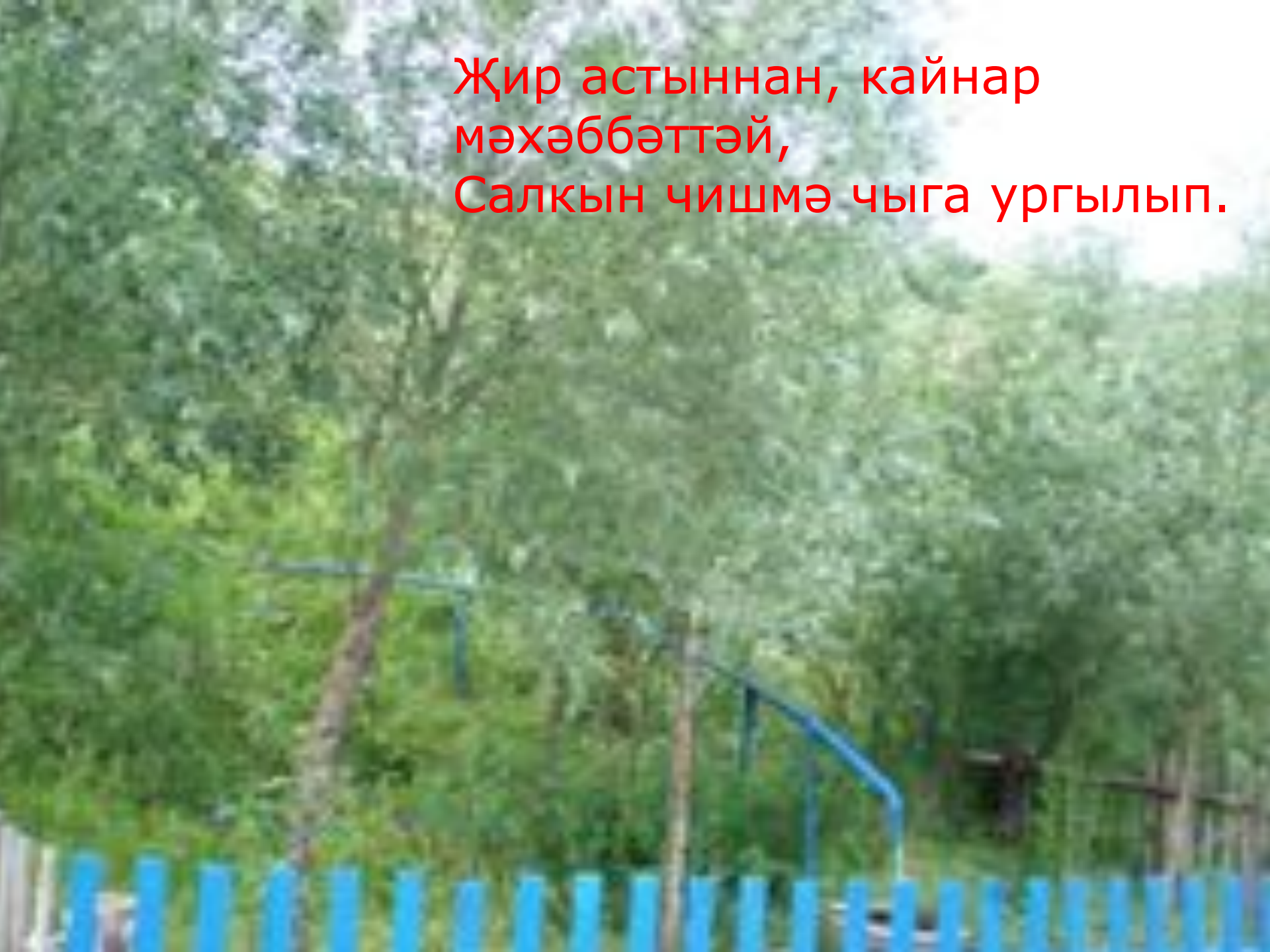

РИФАТ ЧИШМӘСЕ

Жир астыннан, кайнар
мәхәббәттәй,
Салкын чишмә чыга ургылып.

МИНЪАЖ
ЧИШМӘСЕ

A small, rectangular shed with yellow corrugated metal siding and a green corrugated metal roof. The shed is situated in a rural, wooded area with bare trees and a grassy field. In the foreground, there are some wooden planks and a small stream or ditch. The background shows a hillside with more trees and a distant building.

ГЫЙБИ ЧИШМӘСЕ

КӘШИФӘ ЧИШМӘСЕ

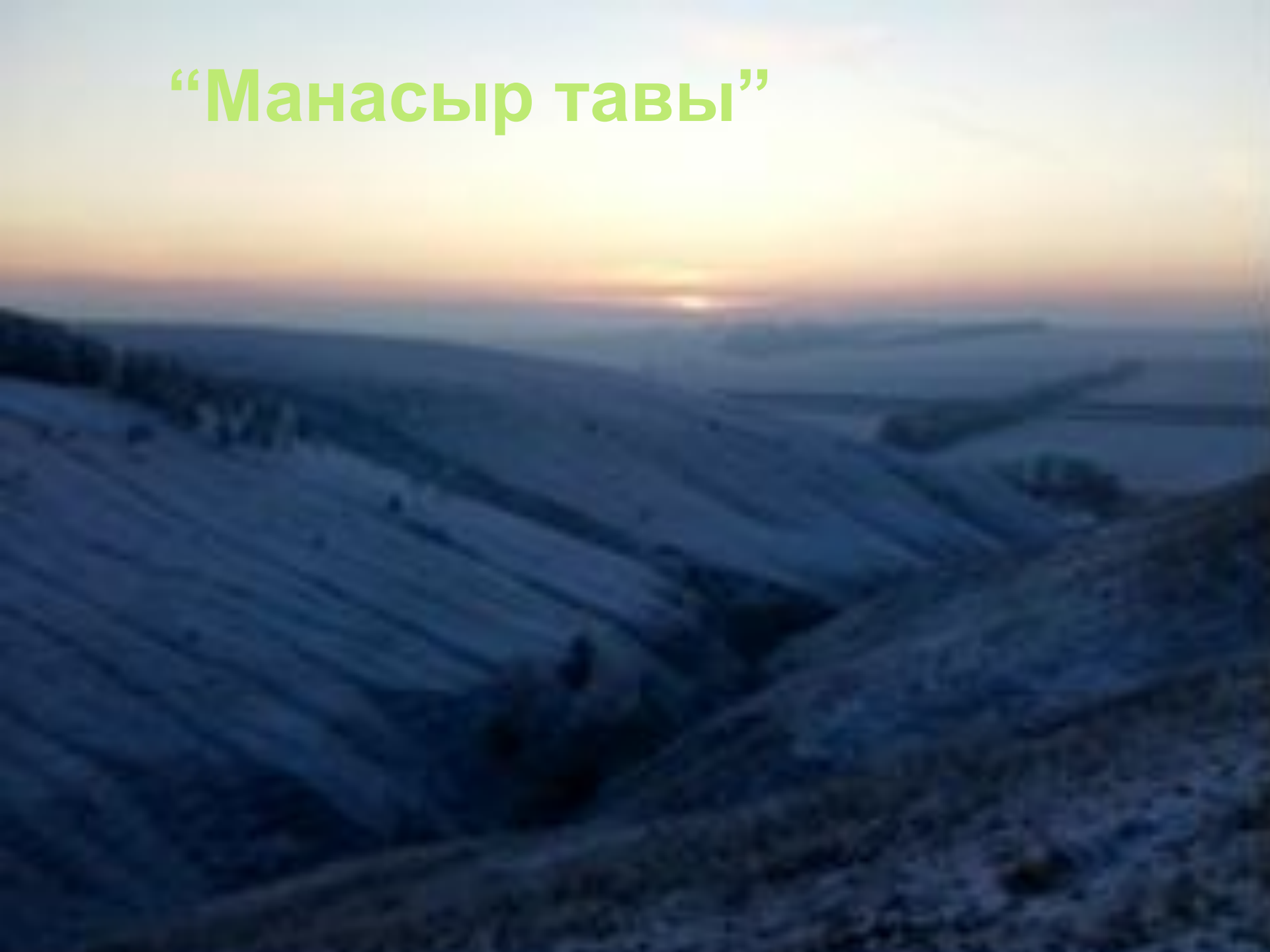
ЗИРАТ ЧИШМӘСЕ

“КЫЗ ЙӨГЕРГӘН ЕЛГА”

“Манасыр тавы”

“Тула килесе”

КЕРӘЧ ТАВЫ

“Керәч тавы”

БЕЗНЕҢ МӘКТӘП

Көмеш Күл мәктәбе тарихы

1860 елда Түбән Биләтле авылы мулласы хәзерге мәчет урынында мәдрәсә салдыра.

1895-1900 елларда Гайнетдин улы Сәләхетдин икенче мәдрәсә салдыра.

1918-1919 елларда мәктәптә Фәйзрахманов Габдрахман укыта.

1920-1922 башлангыч мәктәптә Гаянов Габдулла укыта

1923-1928 мәктәптә Хөсәен һәм Хәдичә Габитовлар эшли.

1928-1942 елларда мәктәп мөдире Бикбов Хан була.

1943 ел мәктәпнең мөдир вазифасын Халиков М. башкара.

1946 елдан мәктәптә Фәттахов Кави укыта. Ул лаеклы ялга чыккач, мөдир булып Насыйрова Зөләйха, Рәхимуллина Рашидә, Жамалыева Суфия апалар эшләде.

1983 елда Көмеш Күл авылында урта мәктәп ачыла. Мәктәп директоры итеп Мөгьтәсимов Әлфәт Каюм улы билгеләнә.

1985 елда мәктәптә директор булып Шакиров Фәнил Мәжит улы эшли башлый.

1998-2006 елларда мәктәп белән Галимханов Тәһир Әхмәдулла улы җитәкчелек итә.

2006 елдан Көмеш Күл гомуми белем мәктәбе директоры - Кашапова Дания Тәһир кызы.

УКЫТУЧЫМ, СИН БИТ ЯКТЫ ЙОЛДЫЗ БАЛАЧАКНЫҢ АЯЗ КҮГЕНДӘ

БАЛАЛАР БАКЧАСЫ

Авылда балалар бакчасы
1980 нче елларда ачыла.
2006 нчы елда бакча
мәктәп бинасына
күчерелә.
Бүген анда 7 бала
тәрбияләнә.

МАДЭНИЯТ ЙОРТЫ

О СӨХНӨ ИМАН
А ЯНЬУ ЯМАН

**СӘХНӘ-ВӘГЪДӘ, СӘХНӘ-ИМАН-
АННАН БАШКА ЯШӘУ ЯМАН**

УКУЧЫЛАР СӘХНӘДӘ

АВЫЛЫБЫЗНЫҢ ЙӨЗЕК КАШЫ – “МИРАС” АНСАМБЛЕ

БЕРКЕМ ДӘ, БЕРНӘРСӘ ДӘ ОНЫТЫЛМЫЙ

Көмеш Күлдән Бөек Ватан сугышына 155 кеше киткән,
102 се яу кырында мәңгелеккә ятып калган

Авылым уңганнары

Бәйләү-чигү остасы Жһһаншина Рәйхана апа

Күпме күз нурлары
түгелгән!

НИЧЕК МАТУУУР!

Дәүләтшина Рәзинә апаның хезмәт жимешләре

Авылыбызның иң өлкән кешесе

Зәкиева Закирә Шакиржан кызы

1926 нчы елның 10 нчы
апрелендә Иске Чәбия
авылында туган. 1947 елда
Көмеш Күлгә кияүгә
чыккан. 5 бала тәрбияләп
үстергән. Гомер буе
колхозда баш хисапчы
булып эшләгән

Авылыбыз кибете

ӘЛЕ КАЙЧАН ГЫНА БУ БИНА ГӨРЛӘП ТОРГАН. БИРЕДӘ
КОЛХОЗ ИДАРӘСЕ, АВЫЛ СОВЕТЫ, ПОЧТА, АТС
УРНАШКАН БУЛГАН

*Бу урыннар элек төзек иде,
Бүген шыксыз бушлык,
ташландык...*

"Урын-жир исемнәре
- халыкның үз илен
шагыйранә бизәве
ул. Аларда халыкның
холкы, тарихы,
һәвәскәрлеге һәм
көнкуреш
үзенчәлекләре
чагылыш тапкан".

К.Паустовский

vp-and.ucoz.ru